

THE JAN KOCHANOWSKI UNIVERSITY

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
**ECONOMY DIGITALIZATION: PROCESSES,
STRATEGIES, TECHNOLOGIES**

January 24th, 2020

Proceedings of the Conference

**Kielce, Poland
2020**

Organising Committee

Andrzej Pawlik	Professor, dr hab., Head of the Institute for Entrepreneurship and Innovation, State University of Jan Kochanowski, Poland.
Paweł Dziekański	dr., Professor, State University of Jan Kochanowski, Poland.
Bogoyavlenska Yuliya	Ph.D, Assistant Professor in Economy, Department of Personnel Management and Labour Economics Zhytomyr State Technological University, Ukraine.
Rita Bendravičienė	Dr. of Management and Administration, Associate Professor, Dean of Faculty of Economics and Management, Vytautas Magnus University, Lithuania.
Galina Ulian	Professor, Dr. of Economics, Dean of Faculty of Economic Sciences, State University of Moldova.
Martina Diesener	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Economics and Management Science, Universitat Leipzig, Germany.
Olga Chwiej	Associate Professor, Dr. of Economics, freelancer scientist, Poland.
Shaposhnykov Kostiantyn	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine.
Yuliana Dragalin	Ph.D, Dr. of Economics, As. Professor, Dean of Faculty of Economic Sciences, Free International University, Moldova.

International Scientific Conference Economy Digitalization: Processes, Strategies, Technologies: Conference Proceedings, January 24th, 2020. Kielce, Poland: Baltija Publishing. 148 pages.

Table of Contents

WORLD ECONOMY: NEW CHALLENGES AND INNOVATIVE FORMS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Горбачова І. В.

МІЖНАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ І МЕХАНІЗМИ
РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 1

Кравченко М. В., Кравченко Л. А.

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ
У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
В УКРАЇНІ В УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН 3

Кузьменко О. М.

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНА-ПОЛЬЩА:
ТОП-10 ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ 6

Ляшенко О. М., Дума Л. В., Данилюк І. В.

ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ 11

Reshetkov D. M., Chebanova T. Ye.

DEVELOPMENT AND USE OF PORT POWER ON INNOVATIVE BASIS 15

ECONOMY AND MANAGEMENT OF NATIONAL ECONOMY, MODERNIZATION OF NATIONAL MODELS OF ECONOMIC SYSTEMS

Грушина А. І.

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ГАЛУЗИ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ 18

Мірко Н. В., Костянчук О. М.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ТУРИЗМУ 21

Шедяков В. Е.

ЭКОНОМИКА ОБЩЕСТВА ЗНАНИЙ: ПРИОРИТЕТЫ ФОРМИРОВАНИЯ 24

DIGITAL BUSINESS TECHNOLOGIES: E-COMMERCE AND VIRTUAL TRADE

Рибка М. С.

СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ ЯК ФАКТОР ЗАГРОЗИ
ІНФОРМАЦІЙНИМ РЕСУРСАМ 28

ENTERPRISE ECONOMICS AND CORPORATE GOVERNANCE: MODERNIZATION OF BUSINESS PROCESSES

Бовкун О. А.

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ 31

Двуліт З. П., Петришин Н. Я., Ільницька К. О.

ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
ЯК ІНСТРУМЕНТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ
НА ВИГОТОВЛЕННІ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ
В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ 34

Завадських Г. М., Болтянська Л. О., Терещенко М. А.

ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ 38

Міщук Є. В. ДИСКУСІЙНІСТЬ ЛІМІНАЛЬНИХ ВЕЛИЧИН ПРИ ОЦІНЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	41
Тебенко В. М., Андрєєва Л. О., Лисак О. І. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТОРГІВЛІ.....	45
Ткач У. В. МЕТОДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СИСТЕМИ КОМУНІКАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ	48
Чубук Л. П. ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПОСЛУГ ЕЛЕВАТОРІВ ТА ЗЕРНОВОЇ ЛОГІСТИКИ	51
Швець Ю. О. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КРИЗИ	54
Шмалій Л. В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛАНЦЮГІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ЗВ'ЯЗКУ	58
INNOVATIVE STRATEGIES FOR THE FORMATION AND USE OF HUMAN CAPITAL	
Дрофа Є. А., Довбня С. Б. ОСОБЛИВОСТІ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	61
PROBLEMS OF MANAGEMENT AND MARKETING IN THE CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY	
Курєда Н. М., Таланін В. І., Ніконова К. В. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОСУВАННІ ТУРИСТИЧНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ.....	64
Mandysh O. V., Naumenko I. V. ENSURING COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES WITH THE USE OF MARKETING MANAGEMENT INSTRUMENTS	67
Natorina A. O. THE DYNAMICS MODEL OF THE RETAILER'S INSTAGRAM BUSINESS ACCOUNT CRITICAL MASS	70
Рудківський О. А. ЛОГІСТИЧНА СТРАТЕГІЯ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	73
Khmurowa V. V., Likarchuk L. I. MANAGEMENT IN DIGITAL ECONOMICS, CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	76
Шевченко Л. С. КАДРОВА СТРАТЕГІЯ ФІРМИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	79

CROSS-BORDER COOPERATION, DECENTRALIZATION AND REGIONAL ECONOMICS

Тафій Н. Г.

ТЕХНОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ
ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ..... 83

ECONOMICS OF THE USE OF NATURE AND MODERN PROBLEMS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

Дудич Л. В.

ЗЕМЛЕУСТРІЙ ЯК СИСТЕМА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ 87

Дудич Г. М.

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ 89

Малахова С. О.

ОЦІНКА НЕРУХОМОСТІ В УКРАЇНІ ПО-НОВОМУ 92

Машак Н. М., Дмитрів А. Я.

«СВІДОМА» МОДА ЯК ІНСТРУМЕНТ
ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ..... 95

Ступень Н. М.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ Й РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ 98

Ustinova I. I.

DENSITY DEPENDENT MECHANISMS OF SELF-REGULATED DEVELOPMENT
OF REGIONS IN THE CONTEXT OF ECONOMIC DIGITALIZATION 101

DEMOGRAPHY AND SOCIAL POLICY: AN INNOVATIVE CONTEXT

Колосова М. А.

СОЦИОНИЧЕСКАЯ АМБИВЕРСИЯ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ
МИКРОЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПРОБЛЕМЫ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО ВЫБОРА 105

Новікова О. Ф., Панькова О. В., Шастун А. Д.

ЦИФРОВИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК:
ВИКЛИКИ ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННЮ 108

Cisko L.

IMPACT OF DIGITALIZATION (ROBOTIZATION)
ON POPULATION EMPLOYMENT 112

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT: NATIONAL FEATURES AND WORLD TRENDS

Старенька О. М.

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ
ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ..... 115

Хомутенко В. П., Мотигін Д. В.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ
СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ 118

FINANCE, INSURANCE AND STOCK TRADING: MODERNIZATION OF THE STRATEGIC PORTFOLIO

Кириченко А. В.

РОЗВИТОК ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ:
ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ..... 123

Ковальова О. М.

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ 125

Колісник М. В., Балик У. О.

УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТУВАННЯМ:
ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАКТИКИ 129

Чернишов В. В., Малишко Є. О.

ДІАГНОСТУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ МАШИНОБУДІВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ 133

INNOVATION IN BUSINESS EDUCATION

Євсєєва О. О., Підпригора І. В.

ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ ФАХІВЦІВ
З ТОП-МЕНЕДЖМЕНТУ В ОБЛІКУ ТА АДМІНІСТРУВАННІ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ..... 136

Пристапа Т. В.

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОНЛАЙН-КУРСІВ В БІЗНЕС-ОСВІТІ СЬОГОДЕННЯ..... 139

Тебенко В. М., к.е.н., доцент
Андрєєва Л. О., к.е.н., доцент
Лисак О. І., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТОРГІВЛІ

Торгівля виступає найважливішою сферою формування і стабілізації споживчого ринку, механізмом задоволення соціальних потреб, сприяє ефективному виробництву і впливає на формування його обсягів та перспективних напрямів розвитку. Ефективна діяльність торговельного підприємства в короткостроковому та довгостроковому періодах направлена на забезпечення економічного росту та підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Обсяг реалізованої продукції підприємствами Запорізької області за всіма видами економічної діяльності збільшився з 138093,42 млн. грн. в 2014 році до 322514,31 млн. грн. в 2018 році. На продукцію, реалізовану великими підприємствами, припадало понад 53% загального обсягу проданої продукції.

Фінансовий результат (позитивне сальдо) до оподаткування по всіх видах підприємств області в 2018 році склав 17901,12 млн. грн., що менше рівня попереднього року на 3038 млн. грн. Найвищий фінансовий результат був отриманий підприємствами області в 2017 році 20939,55 млн. грн., найгірший в 2014 році – 9113,66 млн. грн. Підприємства, діяльність яких була прибутковою в області в останні роки складають 77%. Якщо проаналізувати інформацію в розрізі розмірів підприємств, то лише 61,5% великих підприємств – прибуткові, серед середніх та малих прибуткові 77% підприємств [1].

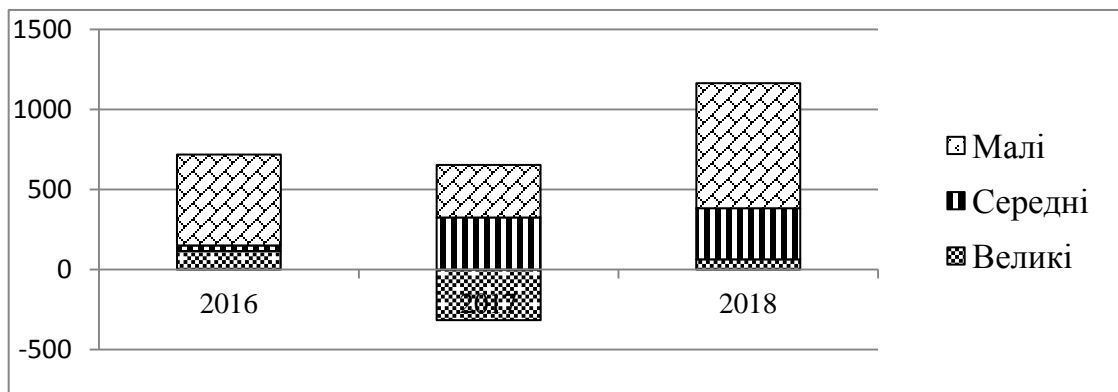
Частка підприємств оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів, діяльність яких була прибутковою за останні роки складає близько 80%. Але якщо розглянути прибутковість в розрізі розмірів підприємств, то можна відмітити, що частка прибуткових підприємств в 2017 році складала: по великих – 40%, по середніх – 87,7%, по малих – 79,8%. В 2018 році частка прибуткових підприємств складала: по великих – 50%, по середніх – 87,0%, по малих – 80,2%.

Найвищий фінансовий результат був отриманий цією групою підприємств в 2018 році – 1165,36 млн. грн., найгіршими роками можна вважати 2014 та 2015 роки, коли фінансовий результат по підприємствах мав від'ємне значення (рис. 1).

**Динаміка фінансового результату до оподаткування
по підприємствах оптової та роздрібної торгівлі;
ремонту автотранспортних засобів Запорізької області, млн. грн.**

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-2119,32	-1837,20	719,46	340,39	1165,36
по великих підприємствах	... ¹	... ¹	117,05	-314,33	64,74
по середніх підприємствах	... ¹	... ¹	34,74	326,23	319,19
по малих підприємствах	-593,99	264,66	567,67	328,49	781,43
у т.ч. по мікропідприємствах	-323,18	97,07	230,93	-61,43	383,067

¹ Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації.

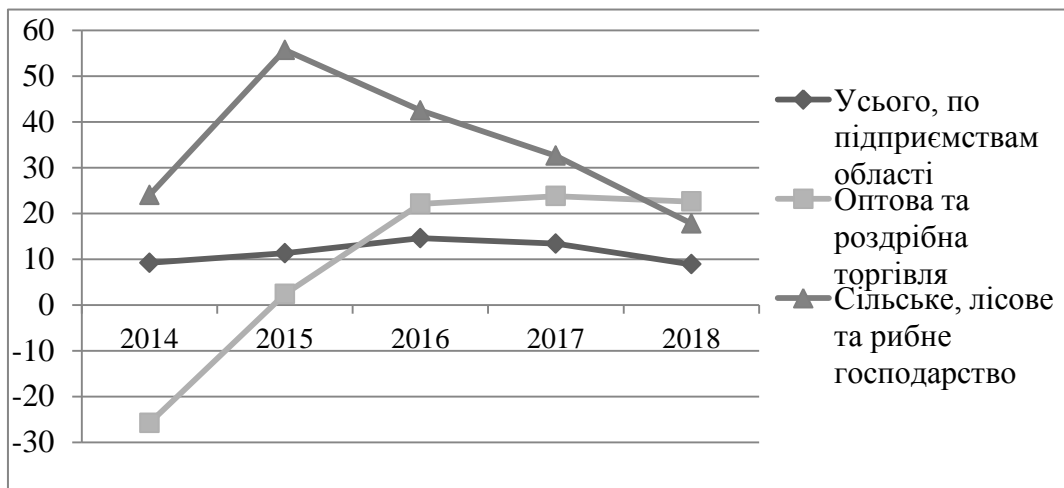
**Рис. 1. Динаміка фінансового результату
по підприємствах оптової та роздрібної торгівлі;
ремонту автотранспортних засобів в Запорізькій області**

На рисунку 2 можна побачити тенденцію до зміни рентабельності операційної діяльності підприємств Запорізької області.

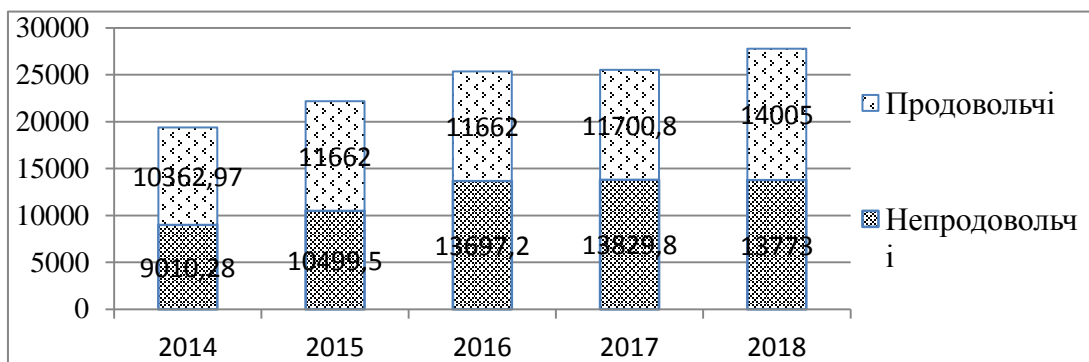
Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2018р. у порівнянних цінах збільшився на 6,9% проти 2017р. і становив 27779,1 млн. грн. Обсяги продажу продовольчих товарів у порівнянних цінах збільшились на 7,7%, а по товарах непродовольчої групи – на 6,1%. У фактичних цінах обсяги роздрібного товарообороту продовольчих і непродовольчих товарів становили 14005,5 млн. грн. та 13773,6 млн. грн. відповідно [2].

У структурі роздрібного товарообороту частка продажу продовольчих товарів у 2018р. склала 50,4%, непродовольчих товарів – 49,6%. Тенденція збільшення у структурі роздрібного товарообороту питомої ваги продовольчих товарів характеризує негативне становище споживчого ринку. Таке зростання свідчить про загострення кризових явищ, зниження купівельної спроможності населення, яка безпосередньо пов'язана із загальними темпами зростання (зниження) економічних показників країни і регіону.

Рис. 2. Рентабельність операційної діяльності підприємств Запорізької області за видами економічної діяльності, %

Рис. 3. Динаміка роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами в Запорізькій області, млн. грн. [3]

Згідно з даними структури роздрібного товарообороту, у 2018 року найбільшу питому вагу займає реалізація алкогольних напоїв – 7,4%, цукрових кондитерських виробів – 4%, м'яса та птиці свіжих та заморожених – 3,1%, молока та молочних продуктів – 3%. В структурі непродовольчих товарів найбільшу питому вагу займають фармацевтичні товари – 12,0%, автомобілі та авто товари – 5,2%, парфумерно-косметичні товари – 3,9%.

Згідно з даними рейтингової оцінки соціально-економічного розвитку міст та районів Запорізької області за 2018 році (по напряму споживчий ринок) збільшення обсягу роздрібного товарообороту відбулося по всіх містах обласного значення та 14 районах області. Найбільше зростання спостерігалось у Якимівському (на 34,9%), Запорізькому (на 20,2%), Кам'янсько-Дніпровському (на 16,2%) районах. Найбільше скорочення обсягу обороту роздрібної торгівлі зафіксовано у Токмацькому (на 47,5%) та Більмацькому (на 27,4%) районах. Абсолютний приріст роздрібного товарообороту у розрахунку на одиницю населення склав у середньому по області 1854,1 грн. Приріст роздрібного товарообороту у розрахунку на

одиницю населення зафіксовано по всіх територіях області, крім Більмацького («мінус» 255,6 грн.) та Розівського районів.

Лідерами за напрямом «споживчий ринок» по рейтинговій оцінці були визначені райони: Якимівський, Запорізький та Василівський райони. Аутсайдером серед районів став Токмацький район. Серед міст обласного значення лідерами стали Енергодар, Запоріжжя та Бердянськ, останнє місце посів Токмак [4].

Література:

1. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zp.ukrstat.gov.ua

2. Структура роздрібного товарообороту підприємств у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zp.ukrstat.gov.ua

3. Тебенко В.М., Болтянська Л.О. Проблеми та тенденції розвитку внутрішньої торгівлі Запорізької області [Електронний ресурс] / В.М. Тебенко, Л.О. Болтянська / Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 525-530. – Режим доступу до статті: <http://global-national.in.ua/issue>

4. Аналітично-інформаційна довідка щодо підсумків комплексної оцінки (рейтингу) результатів соціально-економічного розвитку міст і районів Запорізької області за підсумками 2018 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.zoda.gov.ua/article/2414/analitichno-informatsiyna-dovidka-shodo-pidsumkiv-kompleksnoji-otsinki-reytingu-rezultativ-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-mist-i-rayoniv-zaporizkoji.html>

Ткач У. В., к.е.н., доцент

*Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

МЕТОДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СИСТЕМИ КОМУНІКАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Створення конкурентоспроможного підприємства завжди пов'язане з його працівниками. Сучасні цифрові інноваційні технології організації управління персоналом, оптимальні системи та процедури відіграють дуже важливу роль, але реалізація всіх можливостей, які закладені в нових методах управління, залежить уже від конкретних працівників та їхніх знань, компетентності, кваліфікації, дисципліни, мотивації, здатності розв'язувати проблеми та сприймати навчання. Із подальшим розвитком системи управління персоналом відбуватиметься подальший розвиток інноваційних технологій. Успішне впровадження інноваційних технологій управління персоналом має супроводжуватися відповідно до мети системою оцінки і розвитку працівників.

В умовах високої конкурентності на ринку інформаційних технологій саме формування стратегії розвитку персонал впливає на можливість

Izdevniecība “Baltija Publishing”
Valdeķu iela 62 – 156, Rīga, LV-1058

Iespiests tipogrāfijā SIA “Izdevniecība “Baltija Publishing”
Parakstīts iespiešanai: 2020. gada 31 janvāris
Tirāža 100 eks.